

NYHETSREVUE november 2019

I detta medlemsbrev sammanfattar vi KLYS arbete och aktiviteter under andra halvåret 2019 och sådant som vi har framfört oss. KLYS senaste yttranden och nyheter finns också publicerade på KLYS [hemsida](#).

Vi gör löpande uppdateringar på KLYS Facebooksida samt på våra Instagram- och Twitter-konton (@KLYS59). Där hittar du information, nyheter och kommentarer från KLYS. Följ oss gärna där!

Trevlig läsning!

UPPHOVSRÄTT OCH YTTRANDEFRIHET

GENOMFÖRANDE AV EU:S UPPHOVSRÄTTSDIREKTIV

Den 15 april i år beslutade EUs ministerråd att formellt **anta det omdebatterade upphovsrättsdirektivet – the Digital Single Market Directive**. Det var en stor glädje och en mycket välkommen 60-årspresent för KLYS, som arbetat intensivt med att påverka och driva igenom direktivet i flera år.

Direktivet innebär bl.a. att kulturskapare inom alla konstområden kommer att kunna få bättre villkor och ersättning, när de licensierar sina upphovsrättigheter, inte minst on-line. I direktivet finns bestämmelser som KLYS arbetat för på nationell nivå i över 20 år. Genom direktivet har vi fått nödvändig stöd för detta från EU.

Nu har ett viktigt arbete inletts med att **genomföra direktivet i svensk rätt**. Justitiedepartementet har tillsatt en referensgrupp där KLYS och kulturskapsorganisationerna finns med som experter. Departementet ska lämna sitt förslag till implementering före sommaren 2020. Direktivet ska vara genomfört i svensk rätt senast den 7 juni 2021.

KLYS har tillsatt fyra **arbetsgrupper ur sitt upphovsrättsnätverk**, som ska titta närmare på hur olika delar av direktivet bör genomföras för att på bästa sätt främja kulturskapares intressen. Den arbetsgrupp som hanterar den så kallade transparenstriangeln (artikel 18-23), kommer att lämna sitt förslag till implementering i december.

Den 18 oktober genomförde KLYS tillsammans med SAMI och Stim ett **internt seminarium om DSM-direktivet** som riktade sig till förtroendevalda, kommunikatörer och annan personal (icke-jurister) på kulturskapsorganisationerna, för att öka kunskapen kring direktivet och mobilisera brett i organisationerna.

KLYS har också under hösten tillsatt **en strategigrupp** där kommunikatörer (och jurister) från KLYS och från upphovsrättsföreningarna för omvärlds- och politisk analys kring DSM samt för gemensamma aktiviteter under implementeringsprocessen. Ett första möte i gruppen äger rum den 28 november.

KLYS deltog vidare i början av september vid det **Nordiska upphovsrättsymposiet i Visby**, som bl.a. fokuserade på genomförandet av DSM-direktivet i de nordiska länderna.

NATIONELL KULTUR- OCH MEDIEPOLITIK

KLYS KONSTNÄRSPOLITISKA KONFERENS I MALMÖ

I anslutning till KLYS Mötesplats i Malmö den 12 november (läs mer under Regional kulturpolitik) höll KLYS den 13 november en **stor konstnärspolitisk konferens**, som kan ses som en uppföljning av den konferens som KLYS genomförde i Gävle 2016. Denna gång var titeln på konferensen **Kulturskaparnas framtid - vad är nästa steg i konstnärspolitiken?** och syftet var att följa upp den konstnärspolitiska utredningen, som presenterade sitt slutbetänkande under våren 2018.

Samtalen på konferensen hade deltagare från både nationell, regional och kommunal nivå med bl.a. kulturdepartementets pol. sak. Ulf Dernevik, kulturutskottets ordförande Christer Nylander (l), ledamöterna Anna Sibinska (mp), Lotta Finstorp (M) samt Nina Björby (s), ordförande kulturutskottet Region Västerbotten, Susanna Dahlberg, vd Regionteater Väst, Eleonor Noble, kulturstrateg Region Gävleborg, Ida Eriksson (m), ordförande kulturnämnden Region Kronoberg, Frida Trollmyr (s), ordförande kulturnämnden Malmö Stad och Peter Gahnström, projektledare Transit Kulturinkubator.

Flera företrädare från KLYS medlemsorganisationer deltog också i panelsamtal.

Modererade flera av samtalen gjorde journalisten **Sonja Schwarzenberger**, medan KLYS regionalpolitiska sekreterare Carl Lingman modererade det avslutande. Några av samtalen sändes live på KLYS Facebooksida och kan ses via länkarna nedan:

Samtal med kulturdepartementets pol.sak. Ulf Dernevik:
<https://www.facebook.com/tova.thurberg/videos/10157935950207743/>

Samtal med kulturutskottet i riksdagen:
<https://www.facebook.com/klys.se/videos/2763923037002278/>

Föredrag och samtal om armlängds avstånd:
<https://www.facebook.com/klys.se/videos/2540010796113442/>

Som ett led i KLYS kampanj *Ingen konferens utan kulturskapare* anlätades konstnären Gertrud Alfredsson för att gestalta scenen med stöd av Malmö Stad. Under eftermiddagen framfördes första satsen ur tonsättaren Karin Rehnqvists verk *Begynnelsen* av medlemmar ur Ensemble Ars Nova med stöd av Föreningen Svenska Tonsättare och Musik i Syd.

Båda arrangemangen ägde rum på konserthuset Malmö Live i Malmö 12–13 november och utgjorde en del i KLYS 60-årsjubileum

NATIONELL BIBLIOTEKSSTRATEGI

KLYS lämnade i mitten av oktober ett yttrande över förslaget till nationell biblioteksstrategi i samarbete med ord- och bildorganisationerna i KLYS. Yttrandet finns att läsa på KLYS webb.

AV-UTREDNINGEN (SOU 2019:39)

KLYS har lämnat yttrande över ett förslag till ändringar i radio- och TV-lagen med anledning av ändringar i EU:s underliggande AVMS-direktiv. Direktivet innebär bl.a. att även beställ-TV-tjänster ska omfattas av kravet om att minst 30 procent av tjänstens katalog ska utgöras av program av europeiskt ursprung.

ALMEDALEN

I Almedalen anordnade KLYS ett **informellt politikermöte** på Författarcentret i Visby **om DSM-direktivet**, som var mycket uppskattat av de närvarande. Deltog från regering och riksdag

gjorde Elin Almqvist, stabschef hos justitieministern, Ulf Dernevik, (mp) pol. sak. kulturdepartementet och Anna Sibinska, (mp) riksdagen kulturutskottet.

KLYS deltog dock inte genom något offentligt seminarium och anordnade inte heller sitt traditionsenliga kulturskaparmingel i Almedalen i år, p.g.a. 60-årsjubileet i september, som prioriterats i KLYS arbete. KLYS regionalpolitiska sekreterare Carl Liungman var dock på plats för nätverkande och deltagande i seminarier.

ARBETSMARKNAD, SOCIAL TRYGGHET OCH SKATTER

SOCIAL TRYGGHET

Den konstnärspolitiska utredningen innehöll bl.a. en kartläggning av de problem som konstnärligt yrkesverksamma har i socialförsäkringssystemen. I utredningen konstateras att det finns behov av åtgärder när det gäller **tillämpningen av frilansande kulturskapares socialförsäkringsfrågor hos Försäkringskassan**, och att myndigheten därför ska **utveckla sin dialog med konstnärorganisationerna**.

Som en uppföljning av KLYS möte med Försäkringskassans t.f. generaldirektör Maria Hemström Hemmingson i januari, inbjöds Försäkringskassans **SGI-expert Maria Westerlund** (SGI = sjukpenninggrundande inkomst) till **informationsträff med KLYS medlemsorganisationer** den 9 september hos KLYS.

Den 18 oktober fick KLYS en **debattartikel publicerad tillsammans med TCO** i Altinget, i vilken vi tar avstamp i den utredning som presenterades den 13 september om Ett tryggare företagande i ett föränderligt arbetsliv, som kommer att remitteras inom kort. I debattartikeln efterlyser KLYS och TCO **kraftigare agerande från regeringens sida** när det gäller t.ex. beräkning av SGI för frilansare och s.k. kombinatörer. Läs artikeln på KLYS webb.

När det gäller a-kassan sände Kulturnyheterna den 28 augusti en intervju med KLYS verksamhetsledare Ulrica Källén med anledning av IAFs studie om arbetslöshetsförsäringen.

ARBETSFÖRMEDLINGEN KULTUR MEDIA

Som ett resultat av m/kd-budgeten, men också av regeringens januariöverenskommelse, skär **Arbetsförmedlingen ned kraftigt i sin verksamhet**. Detta påverkar även Af Kultur Media som behöver spara åtskilliga miljoner. Planen är att s.k. "fristående aktörer" successivt ska ta över den arbetsförmedlande verksamheten även på kultur-

och medieområdet. Detta är något som KLYS uttryckt oro inför och bevakar.

KONSTEN ATT DELTA

Intresset för projektet **Konsten att delta** är fortsatt stort, både bland de utövare KLYS möter och i KLYS medlemsorganisationer. Dessvärre står projektet **utan finansiering sedan årsskiftet 2018/2019** då Postkodstiftelsens stöd löpte ut. Ola Öhlin har sedan dess på uppdrag av Svenska Tecknare, parallellt med arbetet i systerprojektet Kollega till kollega, undersökt andra finansieringsalternativ. Efter ett möte i september med kulturdepartementet, där KLYS ordförande och koordinatör deltog, finns en förhoppning om att Konsten att delta kan komma att finansieras under 2020 genom **regleringsbrev till Kulturrådet**. Beslut om regleringsbrev väntas tas i slutet av december.

Som tidigare rapporterats har ord-området startat ett systerprojekt, Kollega till kollega, vilket fått en flygande start med hjälp av de strukturer som skapats inom Konsten att delta. Intresset har varit stort både från s.k. etablerade och inflyttade och har resulterat i stort utbyte mellan deltagarna i projektet. Kollega till kollega drivs av Åsa Steinsvik som projektledare, men Ola Öhlin, är kopplad deltid till projektet. Projektägare för Kollega till kollega är Reportrar utan gränser och det finansieras av medel från Postkodstiftelsen.

REGIONAL KULTURPOLITIK

EKONOMIN OCH KULTURSAMVERKANSMODELLEN

Vid sidan av debatten om skillnader i kulturlivets utveckling i stad och land domineras det regionala fältet i 2019 års kultur- och konstnärspolitik i Sverige av frågor som rör **offentlig finansiering av kultur, samverkansmodellens funktion och kulturpolitisk flernivåstyrning**, d.v.s. ansvarsfördelningen mellan stat, regioner och kommuner.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har undersökt och kommit med en **rapport om samverkansmodellen**. I rapporten presenteras bl.a. ett anmärkningsvärt förslag om att **flytta ansvaret för stöd till det fria kulturlivet från statlig nivå till regional nivå**. Statens Kulturråd kommer att presentera en egen utvärdering av samverkansmodellen inom kort. KLYS kan konstatera att intressen strider mot varandra i sakfrågorna.

Kommunal kulturpolitik har börjat spela en viktigare roll eftersom den har skapat rubriker när det gäller den s.k. **armlängds avståndsprincipen** mellan politik och innehåll i kulturlivet. Kommuner som Sölvesborg och Nacka har

exemplifierat en generellt växande problematik kring styrning av konstens innehåll på lokal/kommunal nivå. Både KLYS och KLYS medlemsorganisationer, särskilt Konstnärernas Riksorganisation, har i olika seminarier under hösten och på KLYS konferens i Malmö i november lyft frågor kring konstnärlig frihet och armlängds avstånd.

I regionala kulturplaner omtalas oftare än förr **vikten av att främja villkoren** för professionella kulturskapare. Samtidigt syns allt mer en **polarisering mellan civilsamhällesfrågor**; ideellt driven kultur och det professionella kulturlivet. Tillgänglighetsfrågor och medborgarperspektiv överskuggar ibland konkreta insatser för de yrkesverksamma i regionernas kulturliv.

Generellt står bibliotek, kulturskolor, studieförbund och kulturföreningar i flera regioner inför **tuffa nedskärningar av verksamhetsmedel**, vilket också drabbar arbetsmöjligheterna för de professionella kulturskaparna i landet.

FYRA REGIONALA KULTURPLANER PÅ REMISS 2020

Under innevarande år har KLYS yttrat sig över fyra nya regionala kulturplaner som ska gälla perioden 2020-2023 i följande regioner: **Västra Götaland, Örebro län, Västerbotten och Östergötland**. Alla yttranden finns att läsa på KLYS webb.

KLYS **regionala tendensrapport** för året färdigställs i slutet av november och presenteras för Kulturrådet i början av december.

Under 2020 kommer återigen fyra kulturplaner på remiss. Denna gång från **Skåne, Värmland, Halland och Gotland**.

REGIONALA MÖTEN OCH KONFERENSER

Under hösten har KLYS regionalpolitiska sekreterare bl.a. bevakat **bokmässan** i Göteborg, **Region Skånes kulturkonferens** i Malmö, **SKLs kulturkonferens** i Halmstad och **Stockholmstinget**, Region Stockholms kultur- och fritidskonferens i Stockholm, där KLYS ordförande dessutom medverkade i en paneldiskussion.

REGIONALA SAMRÅD OCH DIALOGER MED KULTURSKAPARE

Som redovisas under annan rubrik i detta nyhetsbrev arrangerade KLYS i november en **nationell mötesplats** för professionella kulturskapare från hela landet, som samråder med sin regions kulturförvaltning inför kulturplaner och utveckling av det regionala kulturlivet. Här rapporterades att **dialogarbetet fungerar bra i några regioner**, bl.a. Gotland, Halland, Sörmland och Jämtland/Härjedalen/Västernorrland, medan vissa **andra regioner saknar formaliserade samrådsgrupper**. Skåne och Västra Götalandsregionen har

välfungerande samråd med centrumbildningar. Skåne har valt att komplettera dialogerna med en referensgrupp för det fria kulturlivet, något som VG-regionen valt att avstå ifrån.

Som tidigare i år informerats har KLYS medlemsorganisationer **Sveriges Författarförbund** och **Teaterförbundet för scen och film** på olika vis omorganiserat sina regionala representationer, och **samordnar ihop med KLYS** regionalpolitiska sekreterare och regionala centrumbildningar bevakningen av kulturpolitiken inom ramen för samverkansmodellen.

KLYS MEDARRANGÖR I SEMINARIUM PÅ FOLK OCH KULTUR 5-8 FEBRUARI 2020

Liksom under 2019 kommer KLYS även nästa år att tillsammans med några av organisationerna inom Koalition för kulturdebatt **samarrangera ett kulturseminarium på Folk och kultur**. Seminariet kommer att ha kommunal och regional kulturpolitik i fokus och äga rum **den 6 februari kl 14.30-15.30** med KLYS ordförande Marika Lagercrantz som moderator. KLYS regionalpolitiska sekreterare Carl Liungman kommer att ingå i arbetsgrupp inför seminariet.

KLYS MÖTESPLATS OCH KONSTNÄRSPOLITISK KONFERENS I MALMÖ I NOVEMBER

KLYS årliga fortbildningsdag för yrkesverksamma kulturskapare, **Mötesplatsen**, som senast arrangerades i maj 2017 i Norrköping hölls den 12 november på konserthuset Malmö Live i Malmö. Representanter från 13 av landets 21 regioner fanns på plats och rapporterade om samrådsarbetet i regionerna inom ramen för kultursamverkansmodellen.

INTERNATIONELLT

IFCCD:S KONFERENS OCH GENERAL ASSEMBLY I TOGO

KLYS är sedan nästan tio år tillbaka medlem i det världsomspännande nätverket IFCCD – Internationel Federation of Coalitions for Cultural Diversity. KLYS deltog genom sin au-ledamot Stefan Moberg vid IFCCDs **konferens och general assembly i Lomé, Togo, västra Afrika, den 15-18 oktober**. Skriftlig rapport från dessa aktiviteter finns tillgänglig på KLYS kansli.

UNESCOS GENERALKONFERENS I PARIS

KLYS ingick genom sin verksamhetsledare i **den svenska delegationen under kulturkommissionen vid Unescos**

generalkonferens i Paris den 20-22 november. Den 19 november ägde dessutom ett unikt globalt kulturministermöte rum i anslutning till generalkonferensen. Det var första gången detta skedde sedan det möte som kulturminister Marita Ulvskog sammankallade till i Stockholm 1998. Det året arrangerade KLYS parallellt en internationell kulturkonferens på Hässelby slott, för konstnärsorganisationer och kultur- NGOs från hela världen.

KLYS fick under generalkonferensen genom sin verksamhetsledare vara med **som rådgivare och bollplank, när det gäller de svenska inläggen och den svenska rapporten** i och från kulturkommissionen. Viktiga frågor på agendan var en aktuell rapport om Unescos rekommendation om "the status of the artist" från 1980, samt prioriteringar och budget för den kommande programperioden i Unesco. Sverige lyfte flera gånger vikten av att stärka konstnärers villkor och konstnärliga frihet samt vikten av att främja kulturell mångfald.

KLYS 60-ÅRSJUBILEUM

Den **17 september 2019 firade KLYS sin 60-årsdag**. KLYS bildades formellt den 17 september 1959 vid ett möte mellan nio konstnärsorganisationer på Lilla Hornsberg i Stockholm. Sedan dess har KLYS vuxit och kommit att få stort inflytande i den svenska kultur- och konstnärspolitiken.

Firandet av födelsedagen hölls på Konstnärshuset i centrala Stockholm med både mingel för samarbetspartners, politiker, kulturtjänstemän m fl och en middag på kvällen för KLYS medlemsorganisationers och upphovsrättsällskapens förtroendevalda och medarbetare. Under eftermiddagens mingel uppträdde musikerna Jonas Bleckman och Sofia Hallgren och på kvällen framförde poeten Alma Kirlic en monolog. En mycket uppskattad present från Författarförbundet.

Under firandet på Konstnärshuset lanserade KLYS också en **jubileumsbok, KLYS 1959–2019**, skriven av Thord Eriksson och formgiven av Jennifer Bergkvist och Moa Sundkvist från Ateljé Grotesk. Dessa tre samtalade under minglet med KLYS ordförande om processen och resultatet. Boken delades ut under firandet till de närvarande och har sedan dess använts som gåva vid möten med KLYS samarbetsorganisationer.

Firandet på konstnärshuset dokumenterades av fotograf Stina Stjernkvist, en gåva från Svenska Fotografers Förbund. [Se bilderna här](#) eller på KLYS webb.

Under jubileumsåret lyfter KLYS också fram sina 14 medlemsförbund genom en **intervjuserie på webben**, där KLYS intervjuar medlemsförbundens ordförande två och två. [Läs intervjuerna här](#) eller på KLYS webb.

FÖLJ OSS!

Webb: www.klys.se**Facebook:** KLYS
Twitter: @KLYS59
Instagram: @KLYS59**KONTAKT**

Om du har några frågor är du alltid välkommen att höra av dig till kansliet på tel.nr: 0709 48 09 63 eller klys@klys.se

Marika B Lagercrantz, ordförande
Ulrica Källén, verksamhetsledare
Carl Liungman, regionalpolitisk sekreterare
Tova Thurberg, koordinator